

Per Kirkebys tale ved afsløringen af bronzeskulpturen, 1993

Kilde: PER KIRKEBY og Vesthimmerlands Gymnasium, udgivet 2008 af Vesthimmerlands Gymnasium og HF

» Jeg har jo selv spillet lidt med. Og det gør man, fordi man som kunstner også er opportunist. Man vil jo gerne have realiseret nogle af sine ting. Og så lærer man at operere med salgsargumenter. Og jeg vil også godt sige, at jeg er ikke noget pænt menneske. Jeg gør ikke noget for at glæde andre mennesker. Jeg har f.eks. ikke lavet udkastene til de skulpturer, der er her i baghaven, fordi jeg er et menneske, der vil hjælpe gymnasiet og den fortabte menneskehed i Aars by og bringe skønhed til byen. Det kunne ellers godt tiltrænges. Det sidste jeg har set, det var sådan nogle forfærdelige brostensmure ved indgangen til kunstmuseet. Det er dog det rædselsfuldeste jeg har set nogensinde!

Når jeg gør det, så er det jo fordi, jeg er en skør skid, som bliver plaget af sådan nogle overvejelser om cirkler, kvadrater og huller og masser og sådan noget, og som jo løber rundt og forsøger at overtale nogle troskyldige provinsboere til at realisere mine vanvittige drømme. Og når det så er lykkedes, så er jeg jo glad. Og så er det jo heller ikke anderledes, end at de stadig er der, og man stadig kan sidde på dem, og man stadig kan gå ind og dreje rundt på Peter Stenilds kuppel og lukke den op og kigge ud på stjernerne om natten.

Jeg har haft så mange fine argumenter omkring det der med de der mursten, at de var sådan anonyme – I har hørt det før – det var ting, som man kunne være bekendt at stille op i offentlige rum. Og alle de ting, som jeg har sagt i forbindelse med det, som lyder fornuftigt og rigtigt, det dementerer jeg jo fuldstændigt ved ligesom at gå ind på det at stille sådan en skulptur op som det store sorte monstrum, der står herude, ikke? Den er alt det som de ikke måtte være. Det er fingeraftryk og personligt, og den er ikke lavet til stedet. Det er godt nok mig, der har valgt placeringen, men den er jo en ting, der under alle omstændigheder er opstået ud fra en trang hos mig. Det er også en risikabel ting. Det er sådan en rigtig svinestreg. Og den er for mig personlig risikabel på to måder. Den ene lyder måske meget formel, men den har noget at gøre med det, som Palle Rønne snakkede om, det med muren og væggen, som er indoptaget, og er en del af en skulptur. Det andet har at gøre med noget meget mere besværligt, som borgmesteren berørte, det med sentimentaliteten.

Den første risiko for mig, det er at lave en skulptur, som bliver stillet op et sted, hvor den ikke længere har kontakt med en væg. Jeg tror på, at alle skulpturer i vores kulturkreds ligesom er udsprunget af væggen. Enten har de stået op ad væggen – det er derfor Thorvaldsens Museum er sådan et genialt museum. Der står alle skulpturerne op ad væggen – eller også har de direkte været inde i væggen, i nicher. Hvis man tænker tilbage på sine dannelsesrejser med Tjæreborg mod Syden, så ved man, hvor mange skulpturer der tit står inde i nicher i renæssancebygninger og klassiske sammenhænge. Og de skulpturer, de er jo så radikalt lavet til den situation inde i væggen, at når man tager dem ud, så opdager man, at de faktisk er hule bagpå, at de er helt halve. Hvis man, og det er en relativt moderne tradition, bortset fra bestemte monumenttyper, hvis man tager skulpturerne ud og stiller

dem helt frit, væk fra væggen, så har jeg en idé, som jo selvfølgelig er en rent metafysisk forestilling, om at de skulpturer sådan ligesom skaber deres egen væg, som de sætter af fra eller forholder sig til. Jeg har forsøgt at optage denne her væg i skulpturen, og jeg har altid haft store problemer med så at gå væk fra en væg, som en væg i skulpturen kunne forholde sig til. Altså, jeg har altid foretrukket skulpturer indendørs, i et rum og i nær sammenhæng med en væg, men nu står den jo derude, og jeg har valgt stedet og synes at det er rigtigt, og er glad for det. Der står altså den der væg. Den er godt nok tynd. Og laver sådan et hul i landskabet. Det her underlige provinsielle landskab. Og hvordan man kommer overens med det, ved jeg ikke rigtig.

Det andet er det med det sentimentale. Og det har noget at gøre med, hvad det handler om. På den ene flade, forsiden, den der vender over mod rådhuset, den har det mærkelige, at den betydeligt er båret af en sentimentalitet, forstået i dybeste forstand, et spørgsmål om følelser – sentiments – og den udtrykker sig vha. noget, som er sådan et historisk ekko, altså klassicistiske eller rigtige klassiske skulpturer. Og det er at lægge et element af kitsch ind. Og man har altså en balancegang mellem sentimentalitet og dens udformning som kitsch, der er temmelig risikabel, og som jeg har følt er meget risikabel. Og jeg er jo ikke den, der kan bedømme, om det er gået godt eller dårligt. Jeg ved ikke om dette, at den er halvt slugt, eller måske kun halvt udtalt, at det er en kvalitet eller ikke er en kvalitet. Men jeg kan sige, at jeg har forsøgt at overkomme det ved at behandle det meget håndfast. Altså, den er muret op med en stor metodiskhed og en stor beslutsomhed. Og så er der jo det, at bare man går et par skridt til siden, så svinder hele den store flade ind til en lille streg. Og hvis man er rigtig heldig, når man er der om vinteren og solen står lavt, så kan man sgu' ikke se noget som helst. Så der er trøst at hente.

Men dette her er altså blot et beskedent forsøg på at lægge mig lidt på tværs. Jeg tror ikke, det er lykkedes særligt godt. Og så vil jeg sige, at jeg har overladt Vesthimmerlands Gymnasium i Aars et problem«.